

Ajankohtaista maahanmuuttajien lukiokoulutuksesta ja ylioppilastutkinnosta

**Leena Nissilä
Sanna-Marja Tuomi**

Hallitusohjelma

- ◆ Käynnistetään lukiokoulutuksen valtakunnallisten tavoitteiden ja tuntijaon uudistaminen perusopetuksen tuntijaon uudistuksen jälkeen.
- ◆ Käynnistetään **maahanmuuttajien lukioon valmistava koulutus**.
- ◆ Valmistellaan tieto- ja viestintätekniikan käyttöönottoa asteittain ylioppilastutkinnossa.

Lukiokoulutukseen valmistava koulutus

- ◆ Maahanmuuttajien edellytyksiä lukio-opintoihin parannetaan sisällyttämällä lainsäädäntöön maahanmuuttajien valmistavaa koulutusta koskevat säännökset. Koulutuksen laajuus on vuosi. Uudistus toimeenpannaan syyslukukauden 2014 alusta lukien.
- ◆ Valtion kotouttamisohjelma: lukiokoulutukseen valmistava koulutus otetaan opintotuen piiriin syyslukukauden 2014 alusta lukien

Lukiokoulutukseen valmistava koulutus, Kanadan malli

- Järjestämislupa tietyillä kouluilla.
- Kesto 1–2 vuotta (puolen vuoden jälkeen mahdollisuus siirtyä suorittamaan lukio-opintoja, jos kielitaito sen mahdollistaa).
- Keskitytty seuraaviin oppiaineisiin: pääpaino englanti toisena kielenä -opinnoissa, sen lisäksi opetetaan matematiikkaa, kansalaistaitoa, liikuntaa, luonnontieteitä ja draamaa.
- Valmistavan koulutuksen lopussa kielitaito testataan yhteisellä testillä.
- Valmistavan koulutuksen jälkeen opiskelijat sijoitetaan lukiokoulutuksen toisen kielen opiskeluryhmiin englannin kielen taitotason mukaan, jopa suoraan kolmannelle tai neljännelle englanti toisena kielenä -kurssille.

Lukion opetussuunnitelman perusteet 2003

Koulutuksen järjestäjä päättää säännösten rajoissa (LL 6 ja 8 §), missä laajuudessa

- omakielistä opetusta,
  - oman äidinkielen opetusta sekä
  - suomi/ruotsi toisena kielenä -opetusta
- järjestetään, miten se organisoidaan ja milloin sitä on tarkoituksenmukaista toteuttaa useiden oppilaitosten yhteistyönä.

Perusteiden liitteessä 4 Opetushallituksen suositus maahanmuuttajien äidinkielen opetuksen perusteiksi.

Tuki ja informointi

- Suomen/ruotsin kielen ja opiskelijan äidinkielen opetuksen ohella maahanmuuttajien ja muiden vieraskielisten opiskelijoiden tulee saada myös muuta tarvittavaa tukea niin, että he selviytyvät lukio-opinnoistaan edellytyksiään vastaavalla tavalla.
- Maahanmuuttajia ja muita vieraskielisiä opiskelijoita on jo lukio-opintojen alussa informoitava heidän opiskelumahdollisuuksistaan, tukijärjestelyistä sekä heidän oikeuksistaan ylioppilastutkinnossa.

SUOMI TOISENA KIELENÄ LUKIOSSA

- Voidaan opettaa, jos opiskelijan äidinkieli ei ole suomi, ruotsi tai saame
- Oppilas arvioidaan suomi toisena kielenä -oppimäärän mukaan, jos se on valittu hänen oppimääräkseen, huolimatta siitä, onko hänelle järjestetty erillistä suomi toisena kielenä -opetusta vai ei tai onko lukio voinut tarjota vain osan suomi toisena kielenä -kurseista.
- Suomi äidinkielenä -oppimäärän mukaan suoritettut kurssit luetaan täysimääräisesti hyväksi suomi toisena kielenä -kurseihin, ja niiltä saatu arvosana siirtyy suomi toisena kielenä -kurssin arvosanaksi.
- Suomi toisena kielenä -kurssit korvaavat suomi äidinkielenä -oppimäärän kurssit vain siinä määrin kuin niiden tavoitteet ja sisällöt vastaavat toisiaan.

Maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden opintojen rahoitus

- Suomi toisena kielenä -opetus sekä muun opetuksen tukeminen
  - * oikeutettuja oppilaat, joiden kouluun tulosta on kulunut enintään kuusi vuotta ja koko lukion oppimäärää suorittavat opiskelijat
  - * enintään 3 opetustunnista viikossa laskennallista neljän oppilaan ryhmää kohden (opetustunnin laskennallinen kustannus on 25 euroa)
- Oman äidinkielen opetus
  - * 2 tuntia viikossa
  - * ryhmään tulee kuulua vähintään 4 oppilasta/opiskelijaa

Ylioppilastutkinto: suomi/ruotsi toisena kielenä -koe

- Kokelas, jonka äidinkieli ei ole suomi, ruotsi tai saame, voi ylioppilastutkinnossa korvata pakollisen äidinkielen kokeen suomi/ruotsi toisena kielenä -kokeella.
- Osallistumisoikeutta suomi/ruotsi toisena kielenä -kokeeseen ei tarvitse hakea ylioppilastutkintolautakunnalta. Ilmoittautumistietojen saavuttua lukioista ylioppilastutkintolautakunta tarkistaa väestörekisteristä kokelaan osallistumisoikeuden (äidinkielen).
- Koe on kypsyyskoe, joka testaa sekä kielitaitoa että opiskelunvalmiuksia.
- Koe ei sisällä tällä hetkellä kuunteluosuutta.
- Ohjeet uudistettu.

Vieraskieliset kokelaat

Jos ylioppilaskokelaan äidinkieli on muu kuin se kieli, jolla hän suorittaa ylioppilastutkinnon, tai äidinkieli on muu kuin se kieli, jossa hän suorittaa äidinkielen kokeen, lautakunta voi ottaa tämän arvostelussa huomioon. Lautakunta voi ottaa lisäksi huomioon muita erityisen painavia syitä, esimerkiksi sen, että kokelas on käynyt pitkään koulua ulkomailla. (Ylioppilastutkintoasetus 1000/1994 19 §)

Ylioppilastutkinnosta

- Uudet ohjeet käytössä
- Kokeiden sensorointi edelleen työlästä, koska kaikissa lukioissa ei ole tehty alustavaa arvostelua tai se on ollut puutteellista → annetaan vastausmallit yhdistyksen kautta, jatkossa YTL:n internetsivuilla
- Kehittämistarpeet (esim. kokeen rakenteen uudistaminen)

Suomi/ruotsi toisena kielenä -kokeen määräykset ja ohjeet (2011–)

- Otettu huomioon lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteiden (2003) muutokset kielitaidon kommunikatiivisuuden suuntaan
- Kuvattu kielitaitokäsitystä ja opetuksen tavoitetasoa
- Muutettu kokeen tehtävätyyppejä:
1b-tehtävästä poistuneet selittämistehtävät ja tiivistelmä, tilalle lyhyt viestinnällinen tehtävä (kommentti, dialogin täydennys tai muu lyhyt viesti)
- Pistevähennykset lyhyydestä mukaan ohjeisiin

Suomi/ruotsi toisena kielenä -kokeen määräykset ja ohjeet

- Kommentille oma arvosteluohjetaulukko
- Kirjoitelman arvosteluohjetaulukko uudistettu
- Kussakin tehtävässä arvioidaan sitä, mitä tehtävässä on tarkoituskin arvioida, esim. luetun ymmärtämistehtävässä kieliasusta johtuvat pistevähennykset vasta kaikkien vastausten yhteen lasketusta yhteispistemäärästä